

**Bruxelles, 26. svibnja 2025.
(OR. en)**

9395/25

**DEVGEN 76
FIN 557
COAFR 108
ACP 32
RELEX 655
NDICI 4
SAN 248
SUSTDEV 38**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	26. svibnja 2025.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	7403/25 + ADD 1
Predmet:	Tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 18/2024 naslovljeno „Financijska potpora EU-a za zdravstvene sustave u odabranim partnerskim zemljama – Radi se na ostvarivanju strateških ciljeva, ali na intervencije utječu pitanja u vezi s koordinacijom i održivošću” – zaključci Vijeća (26. svibnja 2025.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 18/2024 naslovljenom „Financijska potpora EU-a za zdravstvene sustave u odabranim partnerskim zemljama – Radi se na ostvarivanju strateških ciljeva, ali na intervencije utječu pitanja u vezi s koordinacijom i održivošću”, koje je Vijeće odobrilo na 4099. sastanku održanom 26. svibnja 2025.

Zaključci Vijeća o tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 18/2024 naslovljenom „Financijska potpora EU-a za zdravstvene sustave u odabranim partnerskim zemljama – Radi se na ostvarivanju strateških ciljeva, ali na intervencije utječu pitanja u vezi s koordinacijom i održivošću”

1. Vijeće pozdravlja tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 18/2024 o financijskoj potpori EU-a za zdravstvene sustave u odabranim partnerskim zemljama. U njemu se ocjenjuje financijska potpora EU-a za zdravstvo u partnerskim zemljama u programskim razdobljima 2007. – 2013. i 2014. – 2020., pri čemu je potpora u svakom od tih dvaju razdoblja iznosila više od 3 milijarde EUR, te za razdoblje 2021. – 2027., za koje je potpora do početka 2024. iznosila više od 2 milijarde EUR. Vijeće prima na znanje nalaze i preporuke iz izvješća.
2. Vijeće je i dalje predano potpunoj provedbi Strategije za globalno zdravlje, koju je podržao i visoki predstavnik, te podsjeća na svoje Zaključke o Strategiji EU-a za globalno zdravlje – Bolje zdravlje za sve u svijetu koji se mijenja¹. U njima poziva na veću ambicioznost, primjenu sveobuhvatnog pristupa, od usmjerenosti na spašavanje života i smanjenje pojave i širenja bolesti do promicanja zdravlja i dobrobiti, među ostalim mentalnog zdravlja, te borbe protiv diskriminacije i stigmatizacije, posebno žena i djevojčica, djece i mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom, LGBTI osoba, autohtonih naroda te osoba i zajednica u ranjivom i marginaliziranom položaju, kao i migrantskog i raseljenog stanovništva. Vijeće ponovno ističe da globalno zdravlje zahtijeva učinkovit multilateralizam i uključiva partnerstva s više dionika te da su to ključni stupovi vanjske politike EU-a i sastavni dio jačanja međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima. Vijeće je također i dalje predano partnerstvu EU-a i Afričke unije a za globalno zdravlje.

¹ ST 5908/24, 29. siječnja 2024.

3. Vijeće naglašava važnost uloge koju razvojna suradnja ima u području zdravlja te važnost bliske, ravnopravne suradnje s partnerskim zemljama na unapređivanju pravednog pristupa zdravstvenim proizvodima i uslugama, na jačanju zdravstvenih sustava radi ostvarivanja univerzalnog zdravstvenog osiguranja i na doprinosu sprečavanju pandemija te pripravnosti i odgovoru na njih. Globalno zdravlje jedan je od ključnih stupova vanjske politike EU-a, među ostalim strategije Global Gateway i inicijativa Tima Europa u području zdravlja. Vijeće ponovno potvrđuje vodeću ulogu EU-a i njegovih država članica u promicanju globalnog zdravlja, zajedno s partnerima, na temelju solidarnosti, čovječnosti, pravednosti, rodne ravnopravnosti i poštovanja ljudskih prava. Ključno je osigurati stratešku usklađenost naših politika i financijske potpore s prioritetima i sustavima partnerskih zemalja.
4. Vijeće podsjeća da se potporom EU-a za zdravstvo u partnerskim zemljama doprinosi smanjenju i, u konačnici, iskorjenjivanju siromaštva, što je opći cilj razvojne politike EU-a. U skladu s međunarodnim pristupom zdravlju, a posebno s 3. ciljem održivog razvoja Ujedinjenih naroda, EU osigurava financijska sredstva za zdravstvene sustave partnerskih zemalja putem bilateralnih i regionalnih programa, inicijativa Tima Europa povezanih sa zdravljem, partnerskih organizacija UN-a, kao što je Svjetska zdravstvena organizacija, i drugih multilateralnih partnerskih organizacija, poput Globalnog fonda za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije, Globalnog saveza za cjepiva i imunizaciju (GAVI) i Fonda za pandemije.
5. Vijeće pozdravlja zaključak Revizorskog suda da je EU podupirao različite zdravstvene intervencije koje su bile u skladu s potrebama zemalja i da je potpora EU-a doprinijela funkcioniranju njihovih zdravstvenih sustava.
6. Vijeće prima na znanje zaključak Revizorskog suda da su postojali nedostaci u dodjeli sredstava, da je djelotvornost projekata bila otežana zbog pitanja povezanih s koordinacijom i održivošću te da praćenje nije pružilo potpunu predodžbu o aktivnostima Komisije u zdravstvenom sektoru.
7. Vijeće prima na znanje ograničeni opseg detaljne analize zdravstvene potpore EU-a na terenu sadržane u tematskom izvješću, kojom su obuhvaćene samo tri zemlje: Burundi, Demokratska Republika Kongo i Zimbabve. Nadalje, Vijeće napominje da su glavne teme izvješća globalna potpora i potpora na razini zemalja, ali ono ne obuhvaća regionalne inicijative.

8. U tematskom izvješću Revizorskog suda navode se opažanja o potpori EU-a za zdravstvo u partnerskim zemljama i preporuke za potporu u budućnosti, prema kojima treba: bolje uskladiti dodjelu financijskih sredstava za zdravstvo s potrebama zemalja, utvrditi jasne kriterije za financiranje globalnih zdravstvenih inicijativa, poboljšati analizu potreba i koordinaciju u pogledu distribucije opreme i lijekova, analizirati opravdanost troškova upravljanja, izbjegavati preklapanja i zajamčiti sinergije, sveobuhvatno pratiti potporu EU-a, promicati održivost zdravstvenih sustava dati veću važnost održavanju opreme.
9. Vijeće prima na znanje sveobuhvatne odgovore Komisije priložene tematskom izvješću i pozdravlja činjenicu da je Komisija potpuno ili dijelom prihvatila sve u njemu navedene preporuke. Vijeće prima na znanje dodatne slučajeve koje je Komisija u svojim odgovorima na tematsko izvješće navela kao najbolje primjere iz prakse.

Bolje uskladiti dodjelu financijskih sredstava za zdravstvo s potrebama zemalja

10. Vijeće prima na znanje nalaze iz izvješća Europskog revizorskog suda u kojima se ističu odstupanja između rangiranja potreba partnerskih zemalja i raspodjele pomoći EU-a za zdravstvo prema geografskom načelu te preporuku da se, ako je to moguće, koordinira i ponovno uspostavi ravnoteža u pogledu dodjele financijskih sredstava između globalnih i regionalnih inicijativa te bilateralne potpore zemljama. Vijeće pozdravlja namjeru Komisije da poboljša kriterije za rangiranje zemalja i razmotri kako da se rangiranje na odgovarajući način uključi u sljedeće programiranje. Vijeće naglašava da pri dodjeli financijskih sredstava EU-a za zdravstvo treba na odgovarajući način uzeti u obzir potrebe partnerskih zemalja. Vijeće ističe da je integracija globalne i regionalne potpore te potpore na razini zemalja ključna za promicanje zdravstvenih pitanja putem Strategije za globalno zdravlje i provedbe projekata povezanih sa zdravljem u okviru strategije Global Gateway.

Utvrđiti jasne kriterije za financiranje globalnih zdravstvenih inicijativa i poboljšati dokumentiranje procesa dodjele financijskih sredstava

11. Vijeće naglašava da je važno utvrditi jasne, konkretne i, u relevantnim slučajevima, mjerljive kriterije za financiranje globalnih zdravstvenih inicijativa i poboljšati dokumentiranje tog procesa, kako je istaknuto u tematskom izvješću Europskog revizorskog suda. Vijeće sa zadovoljstvom primjećuje da Komisija pri dodjeli sredstava globalnim zdravstvenim inicijativama već uzima u obzir kvalitativne i kvantitativne elemente, kako je navedeno u odgovorima Komisije, te pozdravlja njezinu predanost poboljšanju postupka dokumentiranja, u suradnji s državama članicama EU-a.

Poboljšati analizu potreba i koordinaciju u pogledu distribucije opreme i lijekova

12. Vijeće se slaže s nalazom Europskog revizorskog suda da bi se koordinacija u pogledu distribucije opreme i lijekova u partnerskim zemljama mogla dodatno poboljšati. Vijeće ističe pristup Tima Europa koordinaciji politika i aktivnosti povezanih sa zdravljem, koji je uveden kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 i koji se, među ostalim, primjenjuje u analiziranim područjima suradnje. Vijeće prima na znanje odgovore Komisije u kojima ona navodi da je nedovoljno financiranje donatora i vlada dovelo do problema sa zalihama. Vijeće pozdravlja predanost Komisije suradnji s partnerskim zemljama kako bi im pomogla da uspostave svoje zdravstvene strategije i dodatno povećaju svoj kapacitet za analizu potreba, planiranje i koordinaciju.

Analizirati opravdanost troškova upravljanja

13. Vijeće prima na znanje opažanje iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda o tome da je na troškove intervencija u zdravstvenom sektoru utjecala kaskadna struktura provedbe te naglašava da je važno ojačati analizu opravdanosti troškova upravljanja predviđenih proračunom. Vijeće podsjeća da je važno pridržavati se regulatornog okvira i u njemu navedenih ograničenja troškova upravljanja, ali smatra da se primjenjive smjernice i upute mogu poboljšati te pozdravlja Komisijina nastojanja u tom pogledu.

Izbjegavati preklapanja i zajamčiti sinergije među poduprtim globalnim zdravstvenim inicijativama

14. Vijeće naglašava važnost izbjegavanja preklapanja i osiguravanja komplementarnosti i koordinacije među globalnim zdravstvenim inicijativama u cilju osiguravanja djelotvornosti, uz potpunu provedbu Programa iz Lusake. Vijeće ističe da globalne inicijative Tima Europa povezane sa zdravljem pozitivno doprinose sinergijama i komplementarnosti, prima na znanje Komisijin rad u tom području i pozdravlja njezina nova nastojanja da osigura sinergije među poduprtim globalnim zdravstvenim inicijativama. Vijeće poziva službe Komisije i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD), zajedno s delegacijama EU-a, da surađuju s državama članicama kako bi se povećala prepoznatljivost financiranja sredstvima EU-a među ciljanim stanovništvom u partnerskim zemljama.

Utvrđiti pokazatelje za sveobuhvatno praćenje potpore EU-a za zdravstveni sektor

15. Vijeće podsjeća na preporuku iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda Komisiji da utvrdi sveobuhvatne pokazatelje za intervencije EU-a u zdravstvenom sektoru i procijeni izvedivost primjene proporcionalne metode za izvješćivanje o rezultatima intervencija EU-a kada su posrijedi fondovi s više donatora. Vijeće pozdravlja namjeru Komisije da osigura usklađenost s postojećim pokazateljima i okvirima, u skladu s Programom iz Lusake. U tom pogledu Vijeće naglašava kako treba osigurati da se rad na praćenju i pripisivanju rezultata odvija u bliskoj suradnji sa svim partnerima i da bude pažljivo uravnotežen s potrebom za preuzimanjem odgovornosti i dostupnim kapacitetima. Vijeće također pozdravlja namjeru Komisije da dodatno procijeni izvedivost primjene proporcionalne metode za izvješćivanje o rezultatima intervencija EU-a koji se temelje na dokazima, izrađeni su zajednički, primjereni su i rodno osjetljivi.

Poduzeti mjere za promicanje održivosti zdravstvenih sustava

16. Vijeće ističe važnost osmišljavanja jasnih tranzicijskih i izlaznih strategija kako bi se osigurala održivost zdravstvenih sustava i napredak prema univerzalnog zdravstvenom osiguranju i ostvarenju ciljeva održivog razvoja te prepoznaje ključnu ulogu koju u tom pogledu ima Program iz Lusake. Vijeće naglašava da bi rasprave o zdravstvenim sustavima trebale uključivati sve relevantne aktere, među ostalim vlade partnerskih zemalja, i da bi njima trebalo poticati mobilizaciju domaćih resursa, i svjesno je poteškoća koje prate djelovanje u zahtjevnim okruženjima. Vijeće pozdravlja aktualni Komisijin rad na povećanju održivosti zdravstvenih sustava i potiče racionalizaciju održivosti, mobilizaciju domaćih resursa i primjerene izlazne strategije pri planiranju i programiranju djelovanja EU-a i inicijativa Tima Europa.

Dati veću važnost održavanju opreme isporučene u okviru projekata

17. Vijeće se slaže s preporukom iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda da se u javnu nabavu opreme uključe aspekti održavanja te da se poduzmu mjere koje bi doprinijele uspostavi kulture i rutine održavanja među dionicima. Vijeće pozdravlja namjeru Komisije da na toj preporuci radi u dijalogu s provedbenim partnerima i partnerskim zemljama i da je uzme u obzir pri izradi opisa poslova za natječaje kojima sama izravno upravlja. Vijeće je svjesno zahtjevnosti promjene ponašanja i kulture u vezi s održavanjem opreme te pozdravlja Komisijinu predanost informiranju javnosti i integriranju osposobljavanja u području održavanja u isporuku opreme.
18. Vijeće poziva Komisiju da pravodobno poduzme daljnje korake u vezi s provedbom preporuka iz tematskog izvješća. Vijeće potiče Komisiju da analizira, utvrdi i, ako je to potrebno, ukloni moguće sustavne izazove u svim slučajevima u kojima bi problemi izneseni u preporukama Revizorskog suda mogli upućivati na opetovane nedostatke u provedbi njezinih programa.